

Frågor och svar om Journalen via nätet

Vad är Journal via nätet?

Journalen via nätet är en e-tjänst som innebär att invånare via internet kan ta del av uppgifter i patientjournalen. För att nå tjänsten krävs e-legitimation. Invånaren loggar in via 1177 vårdguidens e-tjänster. Öppna sidan www.1177.se och klicka på logga in uppe till höger.

Journal via nätet ingår som en del i den nationella satsningen på e-hälsa. Alla Sveriges landsting och regioner kommer successivt att införa tjänsten. Med Journal via nätet kan patienten få direktåtkomst till delar av sin journal.

Vilka landsting och regioner har hittills Journalen via nätet?

I Jönköping, Kalmar, Skåne, Uppsala, Västmanland och Östergötland är man redan igång med Journalen via nätet. I Halland har vi också startat i liten skala genom att presentera barnvaccinationer – vi kommer bygga på med mer information i Journalen via nätet andra kvartalet 2016.

Alla övriga landsting ansluter successivt under 2016. Även kommunerna kommer att ansluta, men något senare.

Finns andra länder där patienten har elektronisk tillgång till sin journal?

Danmark har haft tjänsten i snart tre års tid. Tjänsten finns även i USA och i Holland.

Hur ser tidsplanen ut för införandet i Region Halland?

Den 10 december 2015 startade Region Halland med Journalen via nätet i liten skala genom att börja visa barnvaccinationer givna fr o m 2013-03-01. Det var då som registreringen enligt barnvaccinationsprogrammet startade i det nationella vaccinationssystemet, Svevac. Att visa barnvaccinationerna är ett första steg. Under andra kvartalet 2016 kommer fler journaldelar att bli nåbara i Journalen via nätet i Halland.

Vad visas i Journalen via nätet i Halland?

Hittills visas i Halland enbart barnvaccinationerna (se ovan). Under andra kvartalet 2016

kommer fler journaldelar från vården i Halland att bli nåbara. Följande typer av information kommer på att visas från vård given i Halland:

- Vårdkontakt (tidigare och kommande besök i vården)
- Dokumentation (journalanteckningar)
- Diagnos
- Labsvar från Klinisk kemi (t ex blodprover)
- Läkemedel (förskrivna respektive uthämtade)

Det är information från journalsystemet VAS som hämtas till Journalen via nätet. Om du som läkare eller sjuksköterska använder NPÖ vid patientbesök, så får du en god insikt i vad patienten kommer att kunna se andra kvartalet 2016 (med vissa undantag - se nedan.) Grundtanken är att i princip all journalinformation med tiden ska visas via nätet, men tilläggen kommer att ske successivt i takt med att teknikutvecklingen gör det möjligt.

Vad visas INTE i Journalen via nätet i Halland?

Inledningsvis kommer journalanteckningar från psykiatrin i Halland att vara undantagna från Journalen via nätet. Anteckningar under sökordet "Våldsutsatthet" kommer inte heller att visas.

Visas provsvar och laboratorieanalyser i Journalen?

I Halland kommer vi fr o m andra kvartalet 2016 att visa provsvar från Kemlab. Övriga provsvar kommer då inte att synas, såvida inte de återges i läkarens journalanteckning.

Kommer patienterna i Halland kunna se journalanteckning före de är signerade?

Ja, Halland har valt att göra som t ex grannregionen Skåne och kommer att visa även osignerade journalanteckningar. Journalen är en allmän handling och ibland kan det ta tid innan journalen är signerad. Patienten väljer själv om denne vill se även osignerad journalinformation. Patienten får då på skärmen information om att journalinformationen ännu inte är kontrollerad och kan innehålla fel.

Är inte journalen i första hand ett arbetsverktyg för sjukvårdens personal?

Jo, det är sant och det är också vårdgivaren som äger journalen. Samtidigt har samhället utvecklats i sådan riktning att många patienter vill ha en mer aktiv roll i frågor som gäller den egna sjukdomen och behandlingen av den. De vill ta del av information och kunna följa vad som sker i vårdprocessen. Den kraftiga ökningen av antalet patienter som begär att få ta del av sina journaler är ett tydligt bevis på detta. Det är ett logiskt steg att ge patienter möjlighet att få direktåtkomst till den information de redan nu i efterhand kan ta del av i pappersform. Dessutom är ett av de angivna syftena med journalen att den ska tjäna som information för patienten och kunna medverka till en ökad delaktighet, vilket tydliggörs i Socialdepartementets nyligen genomförda Patientmaktsutredning.

Hur säker kan man vara att ingen obehörig kommer åt Journalen?

För att kunna använda Journalen via nätet och se journalinformationen krävs att man har e-legitimation, tex Bank-id eller SITHS-kort. Säkerhetsnivån kan jämföras med den som används för bankernas Internettjänster.

Kan patienten även fortsättningsvis be att få ut sin journal på papper?

Ja, patienten ska precis som tidigare kunna få ut papperskopior på sin journal (ibland mot viss avgift). Samma principer som tidigare fortsätter att gälla.

Kommer patienterna att kunna förstå allt som står i Journalen?

Erfarenheterna visar att patienter förstår texten för sina behov i större omfattning än väntat. Patienter som önskar veta mer om sin sjukdom och behöver hjälp med till exempel termer, letar ofta själva rätt på informationen genom att fråga personer i sin omgivning eller söka via nätet. En av orsakerna till att just patienten det gäller oftast förstår journalens anteckningar, är att denne känner sin sjukdom och behandling ganska väl.

Riskerar den förenklade möjligheten att ta del av sina journalanteckningar att leda till en ökad arbetsbelastning för vårdpersonalen?

Erfarenheterna är att det inte har lett till en ökning av telefonsamtalen.

Vad är erfarenheterna från landsting som är igång med Journalen via nätet?

Patienter och patientföreningar har visat sig vara positiva till Journalen via nätet. Patienten är mer påläst när denne träffar vårdpersonalen och kan aktivt ta del i och diskutera sin egen hälsa och vård. Många patienter har påpekat att det känns tryggt att ta del av dokumentation från mötet. De hinner inte alltid uppfatta allt som sägs utan kan i lugn och ro hemma ta del av det som vårdpersonalen informerade om.

Hur ska synskadade och blinda kunna ta del av sina journaler som består av liten stil på en bildskärm?

Synskadade har ofta olika hjälpmedel för att kunna läsa text på en bildskärm. Journalen ingår i e1177.se som har testats på synskadade. Med en kombination av automatisk textuppläsning och braille-kodsgivare vid tangentbordet, kan sådan text göras tillgänglig för en blind patient.

Ombudsfunktionen är uppskattad. Vad är ombud för något?

Om du exempelvis har en förälder som är dement, så kan du bli ombud för henne/honom. Det innebär att du då får tillgång till din förälders journal och kan ta del av den information som finns i din förälders journal. Du kan då lättare hjälpa din förälder i kontakten med vården och kan exempelvis repetera för din förälder uppgifter som framgår av journalen. Det är den person som du ska bli ombud för som måste utse dig som ombud, genom att med e-legitimation logga in i e-tjänsten Journalen via nätet och markera att just du ska bli ombud. För de som inte har eller vill skaffa e-legitimation så finns det / kommer det att finnas en blankett hos vårdgivaren där man tillsammans med den som ska vara ombud anger vad som gäller. Detta läggs sedan in av en administratör i Journalen via nätet.

Vad gäller för barn?

Vårdnadshavare kan läsa barnets journal fram tills dagen barnet fyller 13 år. I samråd med vårdgivaren och barnet kan en vårdnadshavare få tillgång barnets journal vid speciella fall. T ex om barnet har diabetes, så kan vårdnadshavare få tillgång till medicinjournalen men inte till övriga journaler. Från 18-årsdagen har barnet självt tillgång till sin Journal via nätet, hen kan då se sin journal även innan 18-årsdagen.

Det kan uppstå situationer där patienter känner sig tvingade att visa sina journaler för till exempel en närstående som uppträder hotfullt. Hur kan man tillvarata patientens intresse i sådana fall?

Ett sådant problem kan uppstå även med dagens system i och med att pappersjournaler sänds hem till bostaden. Om en patient råkar ut för att inloggningsuppgifterna hamnat i orätta händer eller känner sig tvingad att visa journaluppgifter för andra, finns det en "förseglingsknapp" att använda. När denna knapp används stängs all åtkomst till Journalen omedelbart. Patienten kan inte själv öppna den igen utan det finns då särskilda rutiner för vårdgivaren om hur öppning åter kan ske.

Om patienten inte vill ha någon Journalen-tjänst, kan den då stängas av och hur går det till?

Informationen visas först när patienten öppnar Journalen, så om patienten inte vill vara med rekommenderas denne att inte öppna. Patienten kan också via en "förseglingsknapp" stänga all åtkomst till journalen omedelbart. Men, då bör patienten tänka över det ordentligt först, för patienten kan inte sedan öppna upp journalen själv, utan det finns då särskilda rutiner för hur öppning åter kan ske.

Hur öppnas en förseglad Journal?

En förseglad journal öppnas genom att patienten uppsöker sin vårdgivare och i samråd fyller i en blankett för att administratören skall öppna den förseglade journalen. (Blankett kommer tas fram för Halland).

Vem kommer att ansvara för supporten?

För frågor som gäller inloggningsförfarandet finns en rikstäckande supportorganisation som hänvisas till. Även Sjukvårdsrådgivningen 1177 kan bistå i viss utsträckning. När det gäller frågor om själva innehållet i journalerna ska det skötas på samma sätt som när journaler begärs ut idag.

Kommer patienten att kunna komma åt sin Journal även på resa utomlands?

Ja, på samma sätt som man kan sköta till exempel sina bankärenden utomlands.

